

Historische ontwikkeling

"CLOOTWIJCK"

Landgoed

Familie

Opgemaakt, naar aanleiding van aantekeningen door de heer Voogd, woonde op Slot Giessen / Huis te Rijswijk (nu Jonkheer Sandberg) zomer 1978, t.b.v. Oudheidkundige dienst.; uit "*Genealogie Adriaan Danielszn van der Merwede*", 14 november 1999 door C.C. Klootwijk; "Documenten en onroerend goed transacties Clootwijk", door G. van Hemert, en diverse eigen zoekacties.

- 0-1000 Eerste ontginningen op stroomrug Alm - De Werken ("*Wijk toponiemen rondom Woudrichem*" Schutte en "*De vroege geschiedenis van Almkerk*", Dr. Ir. B.W. Braams, Historische reeks deel 7, 9-24, 2004).
- vóór 1064 De Heeren Ter Merwede zijn in het bezit van de Heerlijkheid "Merwede" (eigendom Graven van Holland). Tot 1403 voeren alle Heeren Ridders de naam Daniel.
- 1134 Stichting klooster bij Berne (Nederhemert) door reguliere Kanunniken. De orde der reguliere Kanunniken, ook wel genoemd "Norbetijnen"-gesticht door De H. Chrodegay, bisschop van Metz (715-766) hadden een centrale abdij te Berne (Nederhemert). Nu te Heeschwijk-Dinter.
- 1204 Daniel van der Merwede, Heer Ter Merwede, nam met Boudewijn van Vlaanderen Constantinopel in en vertrok naar Jeruzalem. Vermeerderde zijn wapen met 15 bizans van goud (wapen).
- 1236 Kruissheren hebben invloed, met name Theodorus van Celles. Veel vernielingen.
- ca. 1280 Adriaan Danielszn. van der Merwede (1250-1298), neemt naam "Van Clootwijk" aan genoemd: "Heere van Clootwijk" (wapen). Gehuwd met N.N. van Daallem, jonkvrouw. Ontwikkeling tot adellijke hofstede ("Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden", deel VI, 1845, Jacobus Noorduyt). Kinderen: Adriaan van Clootwijk (1280), N.N. van Clootwijk en Jan van Muylwijk.

Opmerking:

De familie Van Muylwijk heeft hetzelfde wapen als de families Clootwijk en Van de Merwede.

De Heerlijkheid "Clootwijk" behorende tot het Huis te Merwede was ongeveer 70 bunder groot ("Beschrijvingen van Dordrecht" (1677), Matthijs Balen).

- 1280 +
anno 1322 Adriaan Adriaanszn. van Clootwijk (1280-1322). Gehuwd met Jenne Willemsdr, van Drongelen(wapen). Zoon: Wouter (1320)
- 1320 Wouter van Clootwijk (1320-1340). Ridder. Gehuwd met Agnes Willemsdr. van Rijswijk, jonkvrouw. Zoon: Reyer (1350).

Historische ontwikkeling

"CLOOTWIJCK"

Landgoed

Familie

- 1350 Reyer van Clootwijk (1350-1390). Leenvolger. Gehuwd met N.N. van Houweningen, jonkvrouw. Zoon: Adriaan Jan Arntsz (?) (1390).

Opmerking:

Ook wordt vermeld: Gehuwd met Hilma van Nederveen, (anno 1400, 2e huwelijk(?), wapen). Wellicht had Hilma ook een zoon: Pontiaen (?), die een zoon Floris had.

- 1356 Woudrichem krijgt stadsrechten, verleend door Willem V, Heer van Altena op 17 september.
- 1357 Voltooiing van "De Grote Waard" met één waterstaatsorganisatie.
- 1381 Stichting en naamgeving van klooster door Kanunniken op de stroomrug ter plekke van Clootwijk (kloostermoppen overal in de grond nog te vinden, zie: Schütte "Wijktoponiemen rondom Woudrichem").
- anno 1385 Coenrardus van Clootwijk, Abt van Berne (wapenschild in Abdij Van Berne der Norbetijnen te Heeswijk-Dinter met wapen van Clootwijk, rood vlak met gele dwars balk en 5,4 + 3, 2, 1 gele dukaten).
- 1390 Adriaan Jan Arntsz van Clootwijk (1390-1468). Gehuwd met Dirkje van Polanen, jonkvrouw. Kinderen: Reywaert Adriaensz (Reyer, 1415), Dirk Adriaensz .

Opmerking:

Als vrouwen worden ook genoemd: de dochter van Reymbert van der Brugge en Johanna Willemsdr. van Nederveen.

- Vanaf ca. 1400 Hoekse en Kabeljauwse twisten. De Van der Merwede's uit Dordrecht, waren "Kabeljauws" en Jacoba van Beieren met Jan van Brabant "Hoeks". Dirk van der Merwede, verzwagerd aan Jan van Brabant, was "Hoeks" (o.a. Burggraaf van Geertruidenberg, later van Heusden).
- ca. 1400 Stichting Tertiarissen klooster te Almkerk ("Brabantse kloosterstichtingen")
- 1415 Reywaert Adriaansz (Reyer) van Clootwijk (1415-?). Gehuwd met Willunke Willemsdr. Van Nederveen, ex matrie Couwenhoven (wapen anno 1400?). Zoon: Jan Reynaerts (1440).
- 1418 (1390) Adriaan Jan Arntszn., later (?): "Van Clootwijk", (1390-1468), koopt op 24 februari 1418 de ridderlijke hofstede "Clootwijk" (onder Almkerk) van Floris van Clootwijk, Pontiaensz en noemt zich daarna: "Van Clootwijk" (Mevr. A.L. Menalda - van der Hoeven, "Een speurtocht door de Langstraat (1500-1650)", 1981).

Historische ontwikkeling

"CLOOTWIJCK"

Landgoed

Familie

- 1421 St. Elizabethsvloed; in de nacht van 18 op 19 november 1421, dijkbreuk bij Wieldrecht in Grote Hollandschen Waerd; klooster, hofstede en overige opstallen worden verwoest. (Fodcema Andrea: "Studies over waterschapsgeschiedenis deel", "De Grote of Zuid Hollandse Waard", 1950).
- 1440 (1518) Jan Reynaerts van Clootwijck (1440-1518). Gehuwd met Elisabeth de Borchgraeff, dochter van Gerrit Dircks en N.N. van Rijswijk. Stadhouder van het Land van Altena. Fraaie grafzerken met gehouwen ridder in harnas en wapenbord in de grote kerk van Almkerk. ("Kerkblad Ned. Hervormde Gemeente te Almkerk", ca. 1950). Kinderen: Reywaert (1470), Jan, Dirck, Heer Gerrit (priester), Adriana, Jan (de jonge) en Zeger.
- tot 1450 Onder eb en vloed.
- 1450 (1383) Dirk van der Merwede (1383-1452). Ridder van Slot Meeuwen. Gehuwd met Catherine van Ranst (overleden vóór 1446). Ridder, Slot Meeuwen, legde in 1450 de Mosterdijk aan ter bescherming van het Land van Heusden. Grafzerk in de Hervormde Kerk van Meeuwen (Dr. C. de Gast, "De macht van het water" en de heer Thijssen, "Ridder Dirk van der Merwede", o.a. "De heer Van Eethen en Meeuwen". Historische reeks deel 7, 33-43, 2003. Dochters: Johanna getrouwd, maar kinderloos, en Odilie, nooit getrouwd: "Pucelle". Zonen (buitenechtelijk): Jan, Claas en Daniel.

Opmerking:

Dirk en dochter Odilie helpen Adriaan van Clootwijck bij het (her-)bedijken.

- 1450 (1390) Adriaan van Clootwijck Reyerszoon (1390-1468). Ridder. Bedijkt een groot deel (54 of 55 morgen, ongeveer 50 bunder) en bouwt een versterkt huiskasteeltje-adellijke hofstede met rondom een gracht. ("Schepenen brief van Almkerk", 10 september 1534)
- 1461 Nieuwe dijk van Werkendam naar Waspik ("De Biesbosch in 1560", naar een kaart van Pieter Sluyter).
- 1470 (1549) Reywaert Jansz. (Reyer) van Clootwijck (1470-1549). Ridder en Leenvolger. Gehuwd met Elisabeth van Emmikhoven wordt met "Clootwijck" beleend op 22 februari en woont er in 1535 (wapen in de kerk van Almkerk). Zoon: Johan Reywaert (ca. 1500), huwt nogmaals, voor de tweede keer, met ene Catharina.

Opmerking:

Wellicht nog meer zonen: Pieter (1530), Adriaan.

- 1500 (1557) Johan van Clootwijck (?-1557). Oudste zoon en Leenvolger. Gehuwd met Jenne van der Hoove, jonkvrouwe (wapen). Stadhouder der Graven van Horne van het Land van Altena. Kinderen: Pieter (1530), Dirck, Elisabeth en Geertruyd.

Historische ontwikkeling

"CLOOTWIJCK"

Landgoed

Familie

Opmerking:

Geertruyd trouwde drie maal, met als echtgenoot (3): Abraham Dircks ten Hage (1555-1627)

- 1530 Pieter van Clootwijck (1530-1596), zijn vaders Leenvolger. Gehuwd met Margareta (Margriet) Godschalck Heys Woutersdr, jonkvrouw, overleden 1594 te Geertruidenberg. Kinderen: Johan, Mathijs (1555), Govert, Dierk, Sofia en Digna. Zerken van deze familie "Clootwijck" zijn in de grote kerk te Geertruidenberg te vinden (wapen, anno 1573).
- anno 1532 Peter Matthijszn...van Clootwijck? (?-1532). Grafzerk in Hervormde kerk te Almkerk "Hier is begve..." + wapen met 9 eikels.
- 1549 Reyer van Clootwijck (Reywaert Jansz.) aanwezig bij de huldiging van Philips I te Dordrecht (wapen).
- 1555 Mathijs van Clootwijck (1555-1611), Leenvolger (?). Gehuwd met N.N. Henrica van Dommelen, jonkvrouw. Burgemeester van Geertruydenberg. Kinderen: Johan (1585), en Margarieta (na 1585) en N.N.
- 1560 Dirck Adriaensz. van Clootwijck (1560-1616). Gehuwd met Aenke Adriaensdr. Van Campen..Beleend met "De Houck" en aldaar wonend. Kinderen: Adriaan ("de oude"), Dirck, Peterken, Geertruyd, Adriaan ("de jonge").
- 1570 Allerheiligenvloed in november
- anno 1573 Pieter van Clootwijck (1530-1596), zijn vaders leenvolger, protestant, neemt de stad Geertruidenberg in voor de Prins van Oranje, en is vervolgens: Schout / Burgermeester van Geertruidenberg en Dijkgraaf.
- 1576 Adriaan Dirckzn "de oude" van Clootwijck (1576-1631). Secretaris en Schout Van Zuidewijn - Capelle, beleend met de Houck.
- 1585 Johan van Clootwijck (1585-1625). Leenvolger. Gehuwd met Kornelia Willemdr. de Bever. Rentmeester van de Prins van Oranje (wapen). Kinderen: Matthijs, heer van Clootwijck (na 1600), Emerentia en Margaretha.
- na 1585 Margarieta van Clootwijck (ca. 1585-1662). Gehuwd met Jakobus Vallensis, 1ste Geneesheer van Prins Fredrik Hendrik en Maurits van Nassau (anno 1644, wapen).
- 1590 Adriaan Dirckxz. "de Jonge" van Clootwijck, (1590-vóór 1639). Gehuwd met Lijske Tonisdr. van Uythoven. Heemraad en Schout te Almkerk, beleend met de "De Houck" onder Almkerk van de ridderhofstad Hodenpijl. Kinderen: Athoni Adriaens, Jan, Maria, Dirck (woonde 1662 op "De Houck") en Adriaentje (1629).

Historische ontwikkeling

"CLOOTWIJCK"

Landgoed

Familie

Opmerking

Lijske hertrouwde (na 1639) met Jan Cornelise van Ouwerkerk die eerder getrouwd was met Bastiaans dochter en reeds een zoon had: Nanning Jans van Ouwerkerk.

- anno 1593 Asscrerus van Clootwijk wordt eigenaar van slot en heerlijkheid te Rijswijk (Huis te Rijswijk). Later gaat dit over naar de familie Sprunck, gevolgd door de familie Van Nederveen.
- ca. 1600 (1618) Johan van Clootwijk. Leenvolger. Laat de grachten van het vervallen huis van Clootwijk weder ophalen en herstelt vervolgens de bouw (A.J. van der Aa: "Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden ", 1845)
- 1618 Aanbouw respectievelijk uitbreiding op kelder en aan opkamer te Clootwijk (aanduiding op muur aan NW-zijde)
- 1629 Adriaentje van Clootwijk (1629-?). Gehuwd (1645) met Nanning Janszn van Ouwerkerk, haar stiefbroer. Kinderen: Adriaan Nanning. Deze zoon noemt zich: Adriaan Nanningh van Clootwijk.
- 1662 Anthony Adriaens van Clootwijk en Nanning Janszn (van Ouwerkerk) nomine uxoris Adriaentje van Clootwijk verkopen hun lenen der ridderhofstad Hodenpijl met name huis en hoeve "De Houck" onder Almkerk (waar broer Dirck woonde).
- 1671 Adriaan Nanningh van Clootwijk koopt het familiegoed "de Houcke" weer terug onder belening van Johan Dirckszn. ten Hage (?-1683), (oud)burgemeester van Woudrichem en de familie Ten Hage worden van hypotheekgever eigenaar (Maris; "Een honderdtal Nederlandse families")
- 1633-1727 Actes Familie Ten Hage. Zie eerder: ca. 1500: Geertruyd Johansdr (3e maal), gehuwd met ene Abraham Dirkszn. ten Hage.

Opmerkingen:

1633-? *Dirck ten Hage get. Dirck van Clootwijk*

1640-1727 *Cornelia ten Hage, geh. Pieter van Clootwijk, get. Jan van de Graef*

anno 1688 *Jacob ten Hage (1688-?) wonend: "Hofstede de Houcke"*

- 1740 Kerstoverstroming "Land van Altena". (Ds. F. Kuypers: "De vreeslijke overstroming van het Land van Altena, Woudrichem 1741)
- 1797 Verhoging, schuur en woondeel van Clootwijk (datum aanduiding in muurankers aan de noord én oost zijde) en dempen van de grachtversterking tot schans ("uittreksel kadastrale plan Gemeente Almkerk sectie 0 en C").

Historische ontwikkeling "CLOOTWIJCK"

Landgoed

Familie

- 1805 Jacob ten Hage Christiaanszn. te Zwolle wordt eigenaar door koop van Jan Schouten uit Almkerk "Een huis, erve en land ter grootte van 3 hond, 75 roeden gelegen in de ban van Doorn belend: Oost Weduwe Hanedoes, West Hendrik Ariezn.-Snoek, Zuid Groensteeg en Noord Muilwijksesteeg.
- 1806 Openbare verkoping aan Simon ten Hage en Cornelis Jacobus ten Hage (borgers: Zeger Swart, Adriaan Ouwerkerk en Arie Swart). Tevens regeling vrije uitweg en overweg over laan, Clootwijckerpad en huiswerf.
- 1809 Overstroming Land van Altena (pentekening: "Hulpzoekers in kerk Babylonienbroek", 1809).
- 1816 Openbare verkoping "Hoef van Clootwijk"; opstallen, boomgaard en bouwland, samen 2 morgen aan Pieter Swart Ir. (gehuwd met Pietronelia van de Koppel) voor Dfl. 3.420,00.
- 1846 Boedelscheiding van Pieter Swart en Pietronelia van de Koppel met toedeling aan Hendrika Swart en aan Dirk en Pieter Swart jr. ("zijnde een bouwhoeve met 5 hectare land").
- 1856 Boedelscheiding met toedeling aan Dirk en Pieter Swart Jr.
- 1864 Boedelscheiding met toedeling aan Pieter Swart (met testament op broer Dirk Swart, 1841).
- 1880 Ramp van Nieuwkuyk in november. Dijkdoorbraak bij Vlijmen. Overstroming gehele Land van Heusden en Altena. Bij A. Snoek loopplank van huis naar hoge schuur. (Kaart: "Ramp van Nieuwkuijk, 1880).
- 1889 Ruil tussen Dirk Swart en Pieter Swart Jr.
- 1891 Dirk Swart erft van Pieter Swart Jr.
- 1897 Dirk Swart verkoopt aan Nicolaas Swart (hypotheek verleent door Cornelis Maria Malingré).
- 1914 Vermelding op stellingkaart Nieuwe Hollandse Waterlinie met infanteriestelling. ("Schans bij de hoeve Clootwijk", P.C. van Kerkum, Menno van Coehoorn Stichting, 2001).
- 1919 Inundatiekaart van de Groep Woudrichem, opstellingen der infanterie tussen Clootwijk en de Koppel
- ca. 1924 Vordering op Rijk vanwege schade (Dfl. 5.665,15) toegebracht aan onroerend goed door militairen
- 1924 Overlijden Nicolaas Swart (gehuwd geweest met Gijsbertje Walraven, Elisabeth van der Leeden en Jacoba van der Sluys welke laatste de "Klootwijksehoeve" in Ouden Doorn erft (verdeling 1925). Moeder van 7 kinderen.

Historische ontwikkeling "CLOOTWIJCK"

Landgoed

Familie

- tot 1977 Familie "weduwe" Swart blijft eigenaar. (Jacobus Noorduyn, "Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden", deel VI, 1845).
- 1977 De heer Regenboog verwerft de vervallen hofstede en start met renoveren. Verkoop na overlijden.
- 1980 De heer G. Van Hemert neemt de hofstede over. Verdere renovatie en status rijksmonument (1980-1984). Overname naastliggende percelen en kippenschuur van de heer Kant resp. Romijn. Verkoop na overlijden.
- 1997 De heer E. van Drunen renoveert inmiddels paardenstal/-schuur, legt de tweede toegang aan en realiseert het inpandige appartement.
- 1999 Ruil met "QuaTerNes" te Almkerk zodat de heer J. Hak en Mevr. Z.F. Hak-Eikelboom eigenaar worden.
- 2000 Aanvraag, officiële landgoed status onder NSW en realisatie Business Centre Clootwijk.
- 2001 Initiatief Clootwijckerbos.

